

Mestna občina
Ljubljana
Mestni svet

Svetniški klub
DeSUS

MESTNA OBČINA LJUBLJANA
MESTNI SVET

Kersnikova ul. 6
1000 Ljubljana
telefon: 01 306 10 60
faks: 01 306 12 54
desus@ljubljana.si
www.ljubljana.si

Štev.: 03200-10/2013-15
Datum: 3.5.2013

MESTNI SVET
MESTNE OBČINE LJUBLJANA

1	Sig.z.:
Prejeto: - 3 -05- 2013	Pril.: k 26. seji Mestnega sveta
Številka zadeve:	Vredn.:

ZADEVA: Svetniška pobuda – USTANOVITEV VARUHA PRAVIC STAREJŠIH V LJUBLJANI

V skladu z 98. členom Poslovnika Mestnega sveta MOL, podajamo pisno pobudo, ki jo želimo ustno predstaviti na seji Mestnega sveta in prosimo za ustni odgovor.

Svetniški klub DeSUS predlaga, da se v okviru delovanja MOL ustanovi Varuh pravic starejših v Ljubljani. Namen je zagotoviti širše, bolj učinkovito, transparentno in sistemsko zagotavljanje varne starosti v najširšem pomenu besede, še zlasti pa starejšim prebivalcem Ljubljane zagotoviti lažje uveljavljanje njihovih pravic. Varuh naj bi imel, na podlagi ugotovljenih dejstev v primerih kršitev pravic starejših ali neprimerne delovanja javnih in zasebnih institucij (z javnim pooblastilom) s področja socialnega varstva in varnosti starejših, pravico podajati predloge, mnenja in priporočila ustanovitelju in neposredno tudi javnim zavodom ter drugim pravnim osebam civilnega prava, ki delujejo na področju skrbi za starejše.

Obrazložitev:

V MO Ljubljana je čedalje več starejših prebivalcev, po podatkih za leto 2012 je njihov delež 17% s tem, da imajo nekatere soseske oziroma okolja izrazito višji odstotek starejših prebivalcev (nad 65 let), npr.:Spodnja Šiška 38,92%, Center 20%, v stanovanjski soseski Na Jami pa je odstotek starejših kar 52, 34%. To so naše meščanke in meščani, ki sodijo med socialno najbolj ogroženo populacijo glede na stanje v državi, ki je pogojeno z ekonomsko krizo, vse bolj zapletenimi administrativni postopki, hitrim prehodom na uporabo elektronskega komuniciranja v upravnih in drugih postopkih ter nenazadnje krizo družbenih vrednot.

Ta dejstva utemeljujejo ugotovitev, da so starejši prebivalci našega mesta vse bolj eksistenčno ogroženi, dostikrat stigmatizirani in odrinjeni na socialni rob družbe, žrtve nasilja in nemalokrat nemočni in nesposobni uveljavljati svoje pravice.

Današnji način življenja, kjer so hitre spremembe na vseh področjih življenja, skorajda edina stalnica, mnogo starejših prebivalcev in prebivalk našega mesta postavlja v položaj, ko ne zmorejo slediti tempu razvoja in spreminjanja družbenega življenja naše prestolnice. Tako je za starejše osebe prehod nekaterih upravnih organov na elektronsko poslovanje in komuniciranje ovira, saj so to generacija, ki ni in tudi ne uporablja računalnika. Zato je potrebno tudi sistemsko urediti postopke na način, ki bo dostopen enako za vse in po principu prijaznih javnih administrativnih poti. Varuh bi lahko ob objektivnem spremljanju te problematike podajal kompetentne predloge in usmeritve tako mestni kot tudi državni upravi.

Mestna občina
Ljubljana

Mestni svet

Svetniški klub
DeSUS

Kersnikova ul. 6
1000 Ljubljana
telefon: 01 306 10 60
faks: 01 306 12 54
desus@ljubljana.si
www.ljubljana.si

Poseben problem predstavlja tudi skokovito naraščanje obolelih za demenco, ki usodno vpliva na kakovost življenja, tako obolelega, kot tudi njegovih svojcev. Potrebno bo poiskati pot za sistematično obvladovanje te problematike na obeh ravneh – lokalni in državni.

Nasilje nad starejšimi po podatkih skokovito narašča in tega nasilja je več vrst: od finančnega, čustvenega do fizičnega. Podatki tudi kažejo, da se tako nasilje največkrat dogaja za štirimi stenami, v družini, v institucijah, pa tudi »na cesti«. Najbolj so pri tem ogroženi osamljeni starejši ljudje, predvsem samske starejše ženske (kar je ugotovljeno tudi v Strategiji razvoja socialnega varstva v MOL od 2013 do 2020, str. 38) in ljudje z demenco. Po podatkih policistov je bilo leta 2007 nad starejšimi od 64 let izvedenih 4604 kaznivih dejanj, od tega kar polovica v Ljubljani, število teh dejanj še narašča, za približno 300 na leto. Ob teh podatkih se je treba zavedati, da veliko starejših, ki so žrtve nasilja, svojih sorodnikov ali ljudi iz bližnje okolice ne prijavijo, saj so odvisni od njihove pomoči.

Tudi ko bivajo v institucijah iz strahu pred dodatnimi težavami, ne spregovorijo in ne prijavijo slabega ravnanja ali celo kaznivega dejanja. Vse več pa je tudi (celo organiziranih) goljufov, ki z lažmi in prodajanjem slabih in mnogokrat popolnoma nepotrebnih stvari starejšim ljudem dobesedno jemljejo denar iz žepov.

V Mestnem svetu smo že večkrat predlagali, da bi morali v vsaki mestni soseski zagotoviti prostor za starejše (z upoštevanjem že delujočih 7 dnevnih centrov), v katerem bi deloval tudi varuh pravic starejših. Veliko dela bi lahko opravili prostovoljci v okviru programa Starejši za starejše.

Nikakor pa ne želimo spregledati dejstva, da je bilo v zadnjih letih na področju skrbi za starejše v Ljubljani že veliko postorjenega. Tako s strani MOL, ki med drugimi aktivnostmi uvaja tudi program za naziv »Starosti prijazno mesto«, kot tudi veliko izjemno dobrih programov, ki se deloma izvajajo v javnih zavodih, predvsem pa programov v okviru t.i.civilne družbe, kjer je zelo aktivna tudi mestna organizacija ZDUS in še mnogo drugih društev, ki delujejo na socialnem področju, posebej na področju zagotavljanja varne in zdrave starosti.

*****

Varuh pravic starejših bi moral biti objektivni povezovalac vseh navedenih deležnikov predvsem s stališča ugotavljanja stanja, oblikovanja predlogov in usmeritev kako izboljšati skupno delo ter oziroma predvsem tudi zaščititi starejšo občanko ali občana, ki jim je bila kršena ali odtegnjena kakšna pravica.

Županu in Mestnemu svetu MOL predlagamo, da sprejmeta zavezo za ustanovitev instituta Varuha pravic starejših v Ljubljani, ki bi s pomočjo mlajših upokojencev in prostovoljcev v projektu Starejši za starejše zagotovil delo v vseh Četrtnih skupnostih.

S spoštovanjem,

**Vodja Svetniškega kluba DeSUS
Meta Vesel Valentinčič,l.r.**